POKROK PUBLISHING CO.

vydává

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete pro Saline okres, Neb., ve Schuyler a Clarkson pro Colfax okres, Neb., ve Wilson, Kans., pro stát Kansas, v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowu, v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesotu a v Tyndall, S. D., pro státy South a North Dakotu.

Předplatné:

Pro Spojené Státy $1.50. Pro Kanadu $2.00. Do Evropy $2.50 ročně.

Zásilky peněžní dějtež se pomocí peněžních poukázek (Money Orders), expressních poukázek (Express Money Orders), bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adressu.

Dopisy z kruhů čtenářstva ochotně uveřejníme. Musí býti slušné, psané bez úmyslu někoho osobně poškoditi a podepsány plným jménem, ať již má býti v redakci utajeno, anebo s dopisem uveřejněno.

45

Odevšad slyšíme zoufalou výzvu o dělnictvo na výpomoc při žních, a kdybychom některé lidi mohli naučiti, aby jedli a odívali se jenom v létě, o žních, bylo by v Americe po bídě.

*

Mexický Huerta nahlédl bludnost svých cest a špatnost svých skutků a přestal píti, což mu třeba u mexického národa mnoho nepomůže, ale u p. Bryana, našeho sekretáře státu, aspoň trochu.

*

V letních měsících jest ve Washingtoně hrozné vedro a teplota mnohých pánů kongresníků ještě o několik stupňů stoupne při každém pomyšlení, co se děje "doma" a jak to dopadne v podzimních volbách.

*

Pan Wilson se svými ideami vítězí v kongresu na celé čáře, ale otázkou jest, zdali vítěziti budou páni kongresníci a senátoři až požádají voliče, aby je poslali "zpět".

*

Direktoři dráhy New Haven mají býti žalováni o navrácení akcionářům $125,000,000, o něž prý je "opentlili", ale pochybujeme, že v celých Spojených Státech jest jediný člověk tak silné víry, aby věřil, že ty peníze vrátí.

*

My se nedivíme mladému p. Morganovi, že hájí památku svého zesnulého otce, ale byl by učinil mnohem lépe, kdyby jej byl za života měl k tomu, aby více šetřil sedmého přikázání. Možná, že potom nebylo by ani třeba obhajoby.

*

Je to opravdu k zlosti, že některého horkokrevného Španěla nenapadlo spáchati na p. Roosevelta attentát, jako onen Schreck v Milwaukee nebo aspoň ukázati jisté ústrojí v ústech — to mohlo táhnout o příštích presidentských volbách.

*

Na dnešek připadá výročí bitvy na Bunker Hill, kterou započala válka za americkou neodvislost, jež sice byla vybojována, avšak dnes, skoro po 130 letech "svobody", máme v této zemi v našich Rockefellerech a jiných "kapitánech průmyslu" horší utiskovatele, nežli byl anglický Jiří III.

*

Přináší-li někdo finanční oběti ze své vlastní kapsy pro šlechetnou věc, zasluhuje chválu a uznání, avšak přináší-li se veliké finanční oběti z cizích peněz a jenom proto, aby trdla třináctkráte pytlem praštěná mohla celému světu ukazovati, jak dlouhé uši jim narostly — jako se děje někde — to jest sotva něčím jiným, nežli darebáctvím.

*

Jeden poslanec podal předlohu, dle níž kabinetní úředníci neb členové kongresu mohli by býti posláni až na rok do vězení, kdyby za peníze konali přednášky, avšak podle našeho mínění vtělení této předlohy v zákon nebylo by moudrým. Když "koruna trnová" vynesla p. Bryanovi první presidentskou nominaci, "mučednictví", rok o chlebě a vodě, vyneslo by mu zcela jistě presidentství.

*

Na sjezdu Federace ženských klubů v Chicagu předsedka pl. Pennybackerová s nadšením prohlásila, "jakým podivuhodným požehnáním jest nám (ženám) americký muž", a my, abychom tu poklonu oplatili, dovolíme si se stejným nadšením prohlásiti totéž o ženách, neboť nebýti těch neb oněch, nestál by život ani za žití — i přes tu skutečnost, že někdy ze života dělají si vzájemně peklo na zemi.

*

Už i mnozí nábožní lidé začínají se zříkati Johna D. Rockefellera a jeho syna, že prý takové obludy v lidské podobě jsou náboženství jenom na škodu, a snad na konec Rockefellerům nezbude nic jiného, nežli přidati se k jisté odrůdě našich "duševních svobodářů" — tam se na lidskost nehledí, jenom na "svobodomyslnost" a peníze!

*

Pan Iška zcela určitě ví, že kdyby Jan Žižka vstal z mrtvých, a podíval se po tom dnešním světě, obohaceném přemnohými vynálezy a objevy ve vědě, přihlásil by se do tábora svobodářského, ale my tím nejsme jisti, uvážíme-li, že p. Iškovi, jenž přece není zrovna "přitroblý", vzalo to přes čtyřicet roků, nežli "prohlédl" a to ještě na cestu svobodomyslnosti neuvedly jej ty pokroky a objevy a vynálezy v říši vědy, nýbrž starý pan Geringer, jenž mu vysvětlil, proč to mezi Čechy americkými s tím starokatolictvím nepůjde, proč na tom poli pšenice nepokvete. A tu teprve p. Iška, po všech svých studiích, jako "muž z Tarsu" spatřil náhle světlo veliké a stal se "svobodomyslným". Také děkujeme p. Iškovi za jeho kollegiální laskavost v odporučení nám jisté funkce u těch svobodomyslných kněží, ale jak mohli bychom to udělati, jak mohli bychom bráti chléb od úst jeho věrných stoupenců, z nichž p. Iška celkem snadno sežene celý svůj štáb kostelníků, svíčkových bab, kalkantů i kluků ministrantů.

SPOJENÍ ČESKÝCH SPOLKŮ.

V čísle z minulého týdne uveřejnili jsme provolání "Svazu Česko-Slovanských Podpůrných Jednot a Spolků ve Spojených Státech", v kterém se navrhuje spojení všech českých svobodomyslných jednot v této zemi a uváděny jsou výhody téhož — bylo by docíleno veliké úspory zrušením několika úřadoven, vydáváním pouze jednoho orgánu, atd. a hlavně se klade důraz na to, že "lépe bychom mohli podporovati naše dobročinné a vzdělavací ústavy a vůbec všechny účele směřující k dobru nás všech."

Výhod takového spojení bylo by dosti, o tom nebude sporu, avšak mohlo by býti též na škodu. Záleželo by na tom, jakým duchem takové, abychom tak řekli všenárodní těleso, bylo by vedeno. My na příklad byli jsme svědky, jak do jedné české bratrské jednoty zanesena byla ta nejhrubší korupce a demoralisace, do jejího sjezdu bestiální msta několika lidských nestvůr, kterážto jedovatá rakovina zachvátila pouze jednu jednotu. Kdyby se takové vlivy uplatnily v tělese, v němž seskupen by byl všechen náš svobodomyslný lid, byl by nakažen celek v samém jádru svém.

Praktické výhody by byly, to jest na bíledni, ačkoli ani s této stránky provedení takového spojení nebylo by snadnou věcí. Podle našeho mínění sotva by stálo něco v cestě splynutí asi těch půl tuctu malých českých jednot na východě s Č. S. P. S., neboť mezi škálou poplatkovou jest malý rozdíl a to snad by se dalo uspokojivě upraviti, ačkoli v některých případech nová ta organisace převzala by nežádoucí risika; avšak jinou věcí by bylo spojení se Z. Č. B. J. Nevyvolalo by to nespokojenost, kdyby nová stupnice poplatků byla vyšší, nežli ta nynější? Mohla by býti přijata pro novou organisaci stupnice Z. Č. B.J., nebo dokonce Č. S. D. P. J., která jest ještě nižší, nežli jednoty prvně zmíněné? Na to jest pouze jedna odpověď, a sice záporná.

To jsou překážky, které sotva daly by se překonati, neboť kdyby takové spojení mělo míti žádoucí úspěch, nesmělo by býti provedeno jenom na nějakém sjezdu, nýbrž musilo by míti dobrou vůli a souhlas, a ještě lépe nadšení, členstva. Avšak mohlo by snad býti provedeno spojení tím způsobem, že by se utvořily dva obvody, obvod východní a obvod západní s určitě vymezeným územím, a pojištění by se upravilo vzhledem k převládajícím poměrům. Na východě jako "standard" sloužila by poplatková stupnice Č. S. P. S., na západě poplatková stupnice Z. Č. B. J. Jednota tato mohla by míti jednu ústřední správu, jeden orgán a ovšem že všecka konkurence by přestala a též záložní fond mohl by býti rozdělen.

Toto byla by asi ta jediná cesta, jak dalo by se docíliti spojení mezi Východem a Západem.

PENÍZE A JEJICH OBĚTI.

Případ C. Beckera, bývalého policejního poručíka z New Yorku, skýtá vážné naučení — naučení, kam zavede touha po penězích. Becker měl dobré postavení, neboť služné policejního poručíka v New Yorku, pamatuje-li se dobře, jest přes $2,000 ročně, měl naději na postup a zajištěnou pensi ve stáří. Měl šťastný domácí život, oddanou manželku, ženu intelligentní, bývalou učitelku a byl váženým mužem.

Chtěl však zbohatnouti, rychle zbohatnouti, a jako strážce zákona zabloudil sám na stezku zločinu. Chránil karbanická doupata, která platila za tuto ochranu, a když to propuklo a jeden karbaník, jako státní svědek, hrozil všecko prozraditi, najal na něho úkladné vrahy, a ti za peníze se světa jej sprovodili. Byli již popraveni, kdežto Becker brání se zoufale stejnému osudu. Byl již dvakráte odsouzen k smrti a jeho právní zástupci chystají znova odvolání k vyšší instanci soudní. Má více peněz, nežli jeho nástrojové, skuteční vrazi karbaníka Rosenthala, a proto déle se brání. Až mu peníze dojdou, nepochybně spravedlnosti učiněno bude zadost. A kdyby přece podařilo se mu život zachrániti, kdyby i na svobodu se dostal, nezaujal by už mezi lidmi ono místo, které zaujímal.

Není to vždycky, že peníze, touha po nich, zanechaly za sebou takovou strašnou stopu, avšak jejich obětí bylo mnoho, nesmírně mnoho. Tento moderní bůh si vyžaduje více lidských životů, nežli staré modly.

NEBEZPEČÍ PURITANISMU.

Ve zprávách již zmínili jsme se o řeči, kterou kongresník Bartholdt proslovil u pomníku odhaleného v St. Louisu třem velikým německým publicistům, Carlu Schurzovi, Emilu Pretoriovi a Carlu Daenzerovi. Muži tito bojovali za svobodu v Evropě a zde v pohnutlivých létech šedesátých minulého století postavili se na stranu, kde viděli právo a spravedlnost, postavili se pod korouhev Severu. Nejvíce z nich vynikl Carl Schurz, jenž dosáhl hodnosti brigádního generála a místa v kabinetě presidentově. Nicméně však všichni tři byli vůdci svého lidu, byli dobrými Němci, stejně jako byli dobrými Američany. Německý lid uctil tyto tři vynikající muže a kongresník Richard Bartholdt byl jistě povolaným mužem k proslovení řeči. Jest on vynikajícím Němcem a vynikajícím americkým politikem. Také thema jeho řeči, v které poukazoval na nebezpečí puritanismu ohrožující lid této země, bylo vhodné a přiměřené. A jsou pravdiva tato jeho slova:

"Jsme žijícími svědky úspěšných pokusů na straně většiny, používáním její politické moci, tyranisovati nad menšinou a olupovati ji o její individuální práva, a my rovněž víme, že toto jest pouze počátek. Zdali jest to správným pro společnost kontrolovati chuti a regulovati osobní chování lidí v jednom ohledu, bude to považováno za správné ve všech jiných ohledech. Naším stanoviskem však jest, že pouze ta část chování každého, za niž jest zodpověden veřejnosti, jest ona, která týká se jiných. V části, která týká se jeho samotného, jeho neodvislost jest, po právu, absolutní, což znamená, že nad sebou, nad svým vlastním tělem a myslí, jednotlivec jest svrchovaným. Kdyby tito naši vůdcové (Schurz, Pretorius a Daenzer) byli živi dnes, jak neúnavnými by byli ve zdůrazňování nezadatelných práv jednotlivce, jak namáčeli by svá péra ve hněvu a rozhořčení a hřímali proti hrozícímu otroctví."

Ovšem že Bartholdt měl na mysli prohibici a souhlasíme s ním, že jest to znásilňování menšiny. Ačkoli nebydlíme v prohibičním státě, žijeme pod zákonem, který vyžaduje a nařizuje zavírání hostinců v 8 hodin večer, tedy v létě ještě za světla, a nemáme slova omluvy pro tento zákon, který vlastně svádí lid k nevážení si zákonů vůbec a přestupování téchže. Naprostá prohibice jest ovšem tím horší, neboť není státu a není města, kde všichni lidé by si ji přáli — někde zvítězí jenom nepatrnou většinou — a jest to tudíž znásilňováním menšiny, která též má svá práva, zvláště ve věci osobní záliby a osobního chování.

Nicméně však prohibice není tím jediným nebezpečím, které ohrožuje svobodu občanskou v této zemi. Mnohem více ji ohrožuje velkokapitál, kterému často jsou ochotné k ruce soudy, sněmy a moc výkonná a jehož zločiny proti svobodě občanské a proti lidskosti samé i s kazatelny se často sofistickým způsobem omlouvají. Ti, jimž záleží na zachování osobní svobody, občanské svobody, měli by sraziti své řady a vésti společný boj proti jejím nepřátelům, ať jsou pak v táboře prohibice nebo v táboře velkokapitálu.

IRSKÁ SAMOSPRÁVA.

Irsko, po čtyřicetiletém úsilí, vybojovalo si svoji samosprávu. Zákon nevešel sice dosud v platnost a jest zcela jisto, že předloha bude poražena neb opatřena radikálními dodatky ve sněmovně lordů, avšak v souhlasu s pozměněnými základními zákony říše, předloha stává se zákonem, když třikráte schválena byla ve sněmovně poslanecké a dostalo se jí podpisu králova, i kdyby ve sněmovně lordů byla zamítnuta. Z té příčiny možno na irskou samosprávu pohlížeti jako na hotovou věc. Páni lordové mají sice měsíc času na debaty a rokování o předloze a mohou si vyliti všechnu svoji žluč a mohou předlohu obtížiti všemožnými dodatky, ale to celkem na věci ničeho nemění. Předloha stane se zákonem, jakmile král ji podepíše.

V Irsku nad tímto úspěšným zakončením zápasu čtyř desítiletí zavládla pochopitelná radost, kromě v Ulsteru, kde se připravují k revoluci a kde samosprávy si nepřejí. Proč, o tom zmínili jsme se na tomto místě před několika týdny. Kdyby pod samosprávou protestantské obyvatelstvo Irska vystaveno bylo nějakému utiskování a pronásledování se strany katolické většiny, zasluhovalo by si nejenom sympathie světa, avšak taková samospráva vešla by v život se zárodkem smrti. Než pochybujeme, že ty obavy Ulsterských se uskuteční, neboť irský parlament sotva dopustil by se takové bláhovosti, jakým by bylo utiskování protestantské menšiny. Irsko zůstane nadále součástí Velké Britanie, a ta něco podobného sotva by strpěla.

Zajímavo jest, že Irsko za nadvlády Anglie mělo již jednou svůj parlament a stejně zajímavo jest, že byl to veliký protestantský vůdce, Henry Grattan, jenž v 1782 založení tohoto svobodného parlamentu prosadil. Před tím ostrov spravován byl dle zákona Ponsonby-ova, jenž vyžadoval, že všecky předlohy podané v irském parlamentě musely býti předloženy napřed britickému parlamentu v Londýně. Armáda 60,000 mužů silná, s kterou Grattan táhl na Dublin, přesvědčila Velkou Britanii, že Irsko musí míti svůj vlastní parlament a svobodu v tvoření zákonů. Jediné anglický král měl právo vetovati zákony tohoto irského parlamentu, který po dvacetosm roků, bez závady a poručnictví, dělal zákony pro Irsko a během té doby těšil se prý ostrov prosperitě jako nikdy před tím a nikdy potom. Veliká skladiště, školy a jiné instituce, které dosud jsou viditelny v Irsku, pocházejí z této doby jeho neodvislosti.

Celý svět zajisté bude pozorovati se zájmem, jak dovede Irsko využitkovati své samosprávy, jakými ve skutečnosti budou výsledky čtyřicetiletého zápasu.

CHARLES BECKER.

New-yorský policejní úřadník, jenž podruhé odsouzen byl k smrti, znova podá odvolání.

ROCKEFELLER A CÍRKEV.

Když najdou se duchovní, kteří i po strašných událostech ve stávce v Coloradu hájí Rockefellera, musí to poškoditi náboženství vůbec, neozve-li se proti takovým duchovním důrazný protest z řad věřících. Ti nejsou ničím jiným, nežli byli šaškové starých monarchů, satrapů a tyranů, jichž povinností bylo udržovati pány při dobrém humoru a buď omlouvati neb chváliti každý jejich čin, i když byl sebe ničemnější. Pohříchu našli se duchovní, kteří hájili Rockefellera, na něhož spadá mravní zodpovědnost za vraždění žen a dětí v Coloradu. Ozval se však též protest proti takovému výkladu křesťanství a nauk Kristových.

V New Yorku Amos Pinchot, millionář sice, avšak člověk zároveň, u něhož peníze neutlumily všechen lidský cit, poslal dopis new-yorskému mayoru Mitchellovi ve spojení s uvězněním Rev. Bouck White-a, socialistického kazatele, pro stropení výtržnosti v kostele, který Rockefeller navštěvuje a štědře podporuje.

"Lid new-yorský — píše Pinchot — věří v zákon a pořádek. Oni věří, že mají právo shromažďovati se v míru a klidu, v kterékoli budově, ať kostele neb jiné, pro náboženské služby, rozpravy neb jiné účele. Naše město jest celkem konservativním. Nemá rádo výtržnosti a hysterii. — Jest proti násilí, ať pácháno jest jednotlivci neb úřadníky, vně zákona neb mimo zákon. Z těchto příčin a vzhledem k obyčejné spravedlnosti a lidskosti, lid new-yorský bude hluboce litovati příhody s Bouck Whitem, skončivší šestiměsíčním ortelem v robotárně.

"Dne 10. května, když byl napsal dopis Rev. Woelfkinovi, vysvětlující jeho úmysl, White odebral se do Rockefellerova kostela, aby tam protestoval proti tomu, o čemž věří, že jest falešným pojmem křesťanství a aby upozornil kostelní sbor na nedůslednost mezi skutečným křesťanstvím a jednáním Rockefellerů v Coloradu. Nezáleží na tom, bylo-li počínání White-ovo moudrým neb nemoudrým. Tím, že šel do Rockefellerova kostela za účelem rozpravy, jistě se nedopustil žádného zločinu. Když Dr. Woelfkin skončil modlitbu, White začal klásti otázku. Okamžitě vrhli se však na něho uváděči a detektivové, pozvaní do kostela pro ten účel a násilně vyhodili jej na ulici.

"Před krátkým časem odvolal jste licensi Jackovy restaurace, hlavně z toho důvodu, že číšníci vyhodili výtržnické hosty a studenty s brutálností — daleko s menší brutálností, než bylo použito uváděči a detektivy v kostele Calvary. Zdali toto jest křesťanství Calvary kostela a města New Yorku, já, co se mne týče, jsem toho mínění, že lepším místem pro člověka hledajícího náboženství, slušnost a obyčejnou lidskost, byla by Jackova restaurace.

"Jeden z nejprvnějších příkladů protestu proti církevnímu kramářství dán byl před 2,000 léty v Jerusalemě. Byl dán mužem, jehož postavení v obci bylo velmi špatné. Vůbec jeho reputace v očích Fariseů byla daleko horší, nežli reputace p. White-a mezi Fariseji dnes. Vstoupiv do chrámu, Kristus řekl, 'Můj dům jest dům modlitby, avšak vy učinili jste z něho peleš lotrovskou,' a pamatuji-li se dobře, tento výtržník skončil vážnou výstrahou, 'Nedělejte z domu otce mého dům kramářství.' Nicméně však nebyl tehdy uvězněn aniž zatčen.

"Z toho dá se nevyhnutelně souditi, že před 2,000 léty v Jerusalemě duch úřadní a náboženské snášenlivosti existoval, kterého není v křesťanském New Yorku dnes. Mezitím co p. White seděti bude v robotárně, kam byl poslán úřady města New Yorku, lid tohoto města bude míti příležitost přemýšleti o té věci."

Zajímavo jest, že tento protest Amosa Pinchota rozeslal svým časopisům United Press, avšak zamlčel jej Associated Press, v němž sdruženy jsou ty největší a nejbohatší žurnály v zemi. Potěšitelno však jest, že onen protest nezůstal osamocený, tlumočen byl v tisku a ozval se z kruhů organisovaného dělnictva a Rockefellerové jsou dnes vězňové ve svém zámku v Pocantico Hills, hlídáni strážemi, opovrhováni všemi lidmi, kteří vůbec názvu člověka si zasluhují a ani šaškové, jimiž se obklopili, nedovedou je přesvědčiti, že jejich jednání ve stávce v Coloradu bylo křesťanským a lidským. Jak jsme se před nedávnem zmínili, Rockefeller ml. odepřel přijati soudce Lindsey-ho z Denver, jenž chtěl mu podati informace o skutečných poměrech ve stávkovní oblasti v Coloradu. Vrah nikdy se nechce podívati na svoji oběť, z obavy, že snad jeho černé, zločinné svědomí přece jenom by promluvilo a snad se bál Rockefeller, že by Lindsey přivedl matky, jichž děti zahynuly v havířském táboře v Ludlow, zapáleném jeho pochopy.

Tohoto "křesťana" začínají se zříkati i lidé nábožensští a jeho obhájce stihnouti musí všeobecné opovržení. Duchovní měli by si uvědomiti, že konečně ocitli se na tom stadiu, že buď zapříti musí Rockefellera a ostatní velkokapitalisty, nebo Krista. Bohu a ďáblu zároveň sloužiti nemohou.

ČESKÁ AMERIKA PŘED TŘICETI LÉTY.

Velkořád Č. S. P. S. v Nebrasce konal svůj sjezd ve Wahoo, při kteréž příležitosti uspořádána slavnost, na níž se podílelo všecko české obyvatelstvo z okolí. Předsedou sjezdu byl p. F. J. Lepša, jíž před více léty zesnulý, předsedou pro příští rok zvolen p. V. L. Vodička.

* * *

Řády Č. S. P. S. v Chicagu uspořádaly slavnost 30-letého trvání Jednoty, která pěkně se vydařila. Řečnili, p. J. F. Sprostý z Clevelandu, tehdejší předseda Nár. Hlav. Řádu, J. Matoušek a L. J. Palda ze Cedar Rapids. Z těch pouze p. Sprostý jest dosud na živu. Chicagská "Tribune" přinesla o slavnosti podrobnou zprávu.

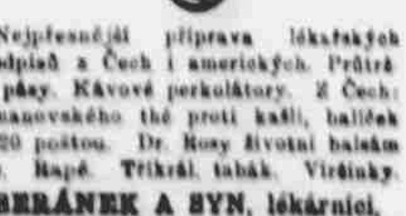

Nejpřesnější příprava lékařských předpisů z Čech i amerických. Průtrží pásy. Kávové perkolátory. Z Čech: Šimanovského thé proti kašli, balíček $1.20 poštou. Dr. Rosy životní balsám. Šň. Rapé. Tříkrál. tabák. Viržinky.

BERÁNEK A SYN, lékárníci,

16. a Willam ul. Omaha, Nebr.

JOS. T. VOTAVA.

PRÁVNÍK

Úřadovna: 5. pokoje 300 Bee Building.

Telefon: Douglas 651.

Omaha — Nebraska.